

Berichten

Van het Noordbrabants Museum

13 februari t/m 7 april 2002
Nieuwbouwvleugel

Van Passie tot Pasen

*Lijdensvoorstellingen in de Nederlanden,
1450 - 1900*

Van Aswoensdag tot en met de zondag na Pasen presenteert het Noordbrabants Museum lijdensvoorstellingen – van de Middeleeuwen tot de neogotiek – aan de hand van kunstvoorwerpen uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden. Het emotioneel geladen thema van het lijden van Christus speelde vanaf de Middeleeuwen een centrale rol in de liturgie en de volksvroomheid, met name in de

periode tussen carnaval en Pasen. Op de expositie wordt uitgebreid aandacht geschonken aan de uitbeelding van bekende gebeurtenissen uit de laatste dagen van Christus zoals kruisdraging, kruisiging, graflegging en verrijzenis. Naast altaren, devotionalia, retabelstukken en zilverwerk worden manuscripten, prenten, tekeningen en schilderijen getoond.

27 april t/m 8 september 2002
Nieuwbouwvleugel

Liefde op het eerste gezicht

*Nederlanders kiezen hun favoriete
vrouwenportret*

Schilderijen met vrouwen hebben altijd tot de verbeelding gesproken.

Wellicht meer dan enig ander thema prikkelen ze onze fantasie vanwege de fascinatie die zowel de maker als de mogelijke opdrachtgever voor dit onderwerp hebben gehad. En dan is er natuurlijk nog de fascinatie van de kijker, die vaak decennia, zo niet eeuwen later, nog steeds kan worden ontroerd door de voorgestelde vrouw. Over dit boeiende en vooral menselijke gegeven, gaat de tentoonstelling *Liefde op het eerste gezicht*. Voorop staat de reflectie en de emotie die de werken teweeg brengen. Voor het commentaar bij de schilderijen is daarom een aantal bekende en onbekende Nederlanders gevraagd naar hun mening en fascinatie. Ook de bezoekers worden uitgenodigd om tijdens de expositie hun mening te geven over de schilderijen

en hun voorkeur aan te wijzen. Die informatie wordt 'real time' in de expositie verwerkt.

In april 2002 start het Noordbrabants Museum met een nieuwe serie van tien solotentoonstellingen van jonge Brabantse kunstenaars:

27 april t/m 9 juni 2002
Tuingalerij

Cécile Verwaayen
Schilderijen

15 juni t/m 15 september 2002
Tuingalerij

Koen Delaere
Gemengde technieken

Nieuws uit het Stadsarchief

In de **interne organisatie** van het Stadsarchief zijn enige wijzigingen doorgevoerd. Zo zal per 1 april als archiefinspecteur in dienst treden Peter van den Dungen, momenteel projectleider semi-statische archieven bij het Stadsarchief. Deze functie wordt ondergebracht bij het bureau dat per 1 januari 2002 is omgedoopt in Acquisitie, Inspectie en Beheer (AIB), onder leiding van bureauhoofd Gerrit Verbeek. Door wisseling van functies zijn er ook wijzigingen bij het andere bureau in het Stadsarchief, dat van Externe Dienstverlening (hoofd: Rob van de Laar).

Zo is Monique Brummans de nieuwe senior medewerker studiezaal. Zij volgt hierin Jan Buiks op, die archivist is geworden bij het bureau AIB. Verder beheert Ed van Berge Henegouwen voortaan de historisch-topografische atlas binnen het Bureau AIB.

Op donderdag 21 februari is in het Stadsarchief een cd-rom gepresenteerd met daarop de integrale tekst van een tot dusver grotendeels onbekende **kroniek** van de stad en Meierij van 's-Hertogenbosch in de jaren 1140-1699. De tekstuitgave van deze

kroniek, die sinds enige tijd als *de kroniek van het Geertruiklooster te 's-Hertogenbosch* door het leven gaat, is een gezamenlijk project van het Bossche Stadsarchief en de abdij van Berne te Heeswijk. De cd-rom met de volledige tekst van de kroniek is voor € 12,50 (excl. verzendkosten) verkrijgbaar bij het Stadsarchief te 's-Hertogenbosch, telefoon (073) 615 52 75 of via stadsarchief@s-hertogenbosch.nl

Het Stadsarchief is **gesloten** op maandag 1 april (Pasen), maandag 29 en dinsdag 30 april (Koninginnedag), donderdag 9, vrijdag 10 en zaterdag 11 mei (Hemelvaart), en maandag 20 mei (Pinksteren).

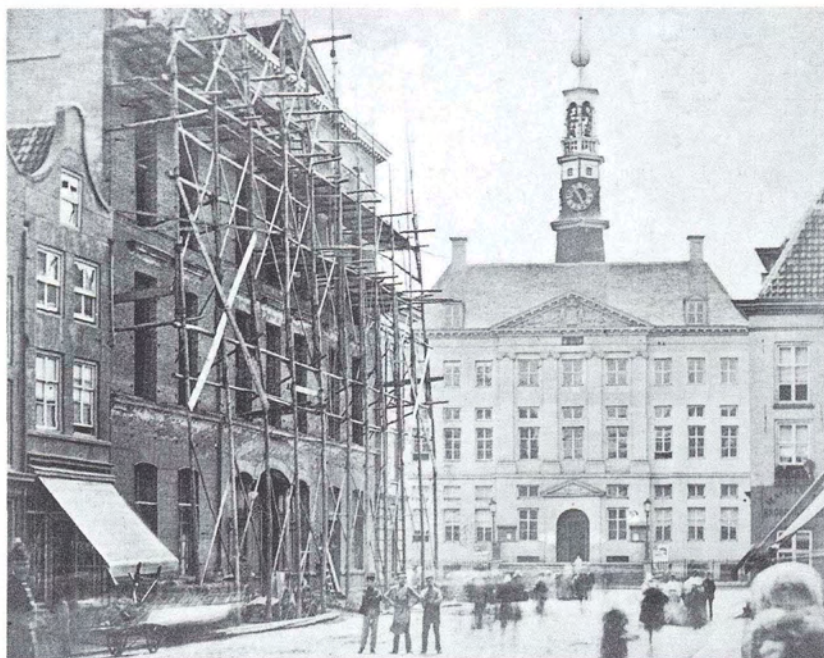
Onlangs zijn door het Stadsarchief **verworven**:

- Archief van de Sint-Annastichting, opleiding voor het modevak, 1920 - 2000;
- Archief van de Missie-Ontwikkeling-Vrede (MOV)-groep van de r.k. parochie H. Anna te Hintham, 1989 - 1999;
- Aanvulling op het archief van de Vincentiusvereniging te 's-Hertogen-

bosch, ca. 1845 - 1980 (beperkt openbaar);

- Aanvulling op het archief van de Sociëteit Casino te 's-Hertogenbosch, 1950 - 1985;
- Collectie Piet van Kessel, foto's en lichtdrukken, 1868 - ca. 1960;
- Aanvulling fotocollectie Stadsarchief met foto's ca. 1900 - 1930;
- Los exemplaar Mededelingenblad van de Joodse Gemeente te 's-Hertogenbosch, 8 mei 1945.

Eén van de recente aanwinsten van het Stadsarchief: gezicht op een gedeelte van de Pensmarkt met op de achtergrond het Bossche stadhuis en links de in de steigers staande boterhal. De foto werd gedateerd door Frans Michels, vrijwilliger bij het Stadsarchief, op basis van deze verbouw in 1868 van de bovenverdieping van de boterhal ten behoeve van het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen. De oorspronkelijke opname is als stereofoto gemaakt door de bekende Amsterdamse fotograaf Pieter Oosterhuis (1816-1885). Het gaat bij deze afdruk om een gedeeltelijke reproductie die door fotograaf Gerbrand Nijman als één uit een serie van twaalf opnamen op de markt werd gebracht. Nijman woonde van 1862-1874 in Den Bosch.

Nieuws van De Boschboom

Nieuwe voorzitter

Na tien jaar voorzitterschap van de cultuurhistorische vereniging *De Boschboom* legt Dr. Frans van Gaal zijn taak neer. Hij volgde bekwaam en vindingrijk de legendarische Jos van der Vaart op, die de vereniging zo'n vijf en twintig jaar na haar oprichting allereerste en richting gaf. Als zijn opvolger heeft het bestuur enige tijd geleden unaniem ter benoeming door de leden voorgedragen Dr. Cees Slegers. Hij is in 1944 in de gemeente Vught (Cromvoirt) geboren, slaagde aan het Sint Janslyceum voor zijn diploma HBS-B en studeerde van 1962 tot 1969 sociologie aan de Katholieke Hogeschool Tilburg (thans KUB). Tijdens zijn militaire dienstplicht was hij vice-voorzitter van de Vereniging van Dienstplichtige Militairen. Van 1971 tot 1983 was hij werkzaam bij een landelijk pedagogisch centrum, dat de integratie van vormingswerk en beroepsbegeleidend onderwijs voorbereidde. Daarna was hij enige jaren directeur van de Jeugd- en Jongerenraad Noord-Brabant. Vanaf 1987 is hij directeur van de Raad voor Welzijn, Onderwijs en Cultuur van Noord-Brabant. Hij vervulde in de jaren tachtig diverse bestuursfuncties op sociaal en cultureel terrein in 's-Hertogenbosch. Daarnaast is hij actief als trompettist, medewerker en tekstschrijver van gelegenheidsvoorstellingen voor amateurs. In 1997 werkte hij mee aan een boek over Hendrik Wiegersma, medicus pictor. In november 2001 promoveerde hij aan de universiteit van Maastricht bij zijn promotor prof. dr. Wiel Kusters op een lijvig proefschrift: *Antoon Coolen 1897-1961, biografie van een schrijver*.

Sierlantaarns en Muntelboek

Op 20 februari heeft wethouder J. Eugster vier sierlantaarns op de Rückertburg onthuld. Deze brug vormt al tachtig jaar de voornaamste toegang tot de wijk De Muntel, die daar vanaf 1921 is

Klooster'leven': Bossche Theresiaantjes achter de tralies

(Uit: *'De zusters ongeschoeide carmelitessen te 's-Hertogenbosch. Uitgave t.g.v. het 75-jarig bestaan van de Bossche Carmel 1872-1947'*, Amsterdam 1948)

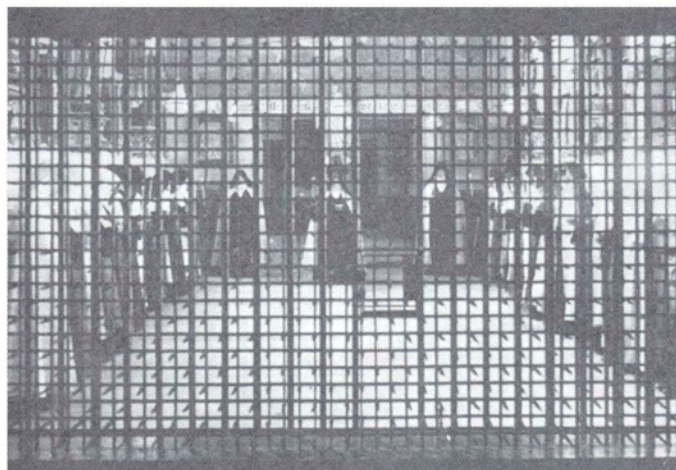
gebouwd. In de jaren zestig waren deze lantaarns verdwenen. Op initiatief van *De Boschboom* heeft de toen aanwezige onderzoeker bij de gemeentelijke dienst Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten (BAM),

Nico Jurgens, aan de hand van oude foto's uit het Stadsarchief, nieuwe tekeningen van deze lantaarns digitaal gereconstrueerd. In het kader van de vestingwerken heeft de gemeente – fraaie vorm van samenwerking – de uitvoering van het kostbare project ingepast.

Tegelijkertijd verscheen een boek over de Muntel bij uitgever Adr. Heinen met een eerste onderzoeksverslag van Huub van Gaal over de bewoners van enkele straten uit deze bijzondere wijk. Bovendien is er een tiental artikelen opgenomen, columns, biografieën van bekende persoonlijkheden en een aangrijpend verslag van een ondergedoken joods gezin. Het boek is een eerste product van het genoemde Muntelproject onder coördinatorschap van John Vermulst. Het boek is vorm gegeven door Wanda van de Riet, rijk geïllustreerd met foto's 'uit de oude doos' van het Stadsarchief en met nieuwe opnamen van Marc Bolsius. De redactie voerde ondergetekende. Verkrijgbaar in de boekhandel voor € 17,50.

Congres en boek over kloosters

Op vrijdag 27 september organiseert *De Boschboom* een congres over kloosters in de Bois-le-Duczaal van het provinciehuis. Twee sprekers belichten de rijke historie van middeleeuwse contemplatieve orden en de opkomst en

neergang van de actieve congregaties, gesticht in de negentiende eeuw, die zich vooral bezighielden met ziekenzorg en onderwijs. De emeritus-abt van de abdij Heeswijk, Ton Baeten en Zuster Hildegard Schoffelman, priorin van de Emmausstichting te Maarsse, schetsen de mogelijkheden van nieuwe religieuze gemeenschappen in een geseculariseerde samenleving. Er is ruim gelegenheid tot discussie. Achttien gekwalificeerde auteurs belichten allerlei aspecten van het kloosterleven in een tegelijk verschijnend boek, artistiek geïllustreerd met vijf hoofdstukken met historische beschouwingen, maar ook met een schets van de benedictijnse, franciscaanse en jezuïtische spiritualiteit, de protestants-christelijke opvatting, de kloosterstichtingen in onze stad zoals de Theresiaantjes, het verschijnsel van asielzoekende kloosters, het culturele klimaat als de typische bouwkunst van de Bossche school, het Gregoriaans en de kunst. Ook de inleidingen van het congres zijn in de bundel opgenomen. Het boek wordt uitgegeven door uitgever Adr. Heinen en is na het congres ook in de boekhandel verkrijgbaar. Op ingesloten folder valt uitgebreide informatie te lezen, de wijze van deelname, de aanmelding en de kosten van een en ander.

Theo Hoogbergen, bestuurslid